

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

જય કરણ અને અન્ય.

વિરુદ્ધ

ચુ. પી. રાજ્ય

ઓક્ટોબર ૨૮, ૨૦૦૩

[માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી દોરાઈસ્વામી રાજુ

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી અરિજીત પાસાયત]

ક્લિમિનલ ટ્રાયલ.

પુરાવાની પ્રશંસા-આંખના સાક્ષીઓ-રસ ધરાવતા અથવા સંબંધિત સાક્ષીના પુરાવા માટે સાવધાની સાથે મૂલ્યાંકન જરૂરી છે અને તે યાંત્રિક અસ્વીકારની બાંહેધરી આપતું નથી-નાના ફેરફારો જુબાનીને અસર કરતા નથી જે અન્યથા વિશ્વસનીય છે-તબીબી પુરાવા-પટ્ટો, તબીબી પુરાવા સાથે કથિત અસંગતતા પર સાક્ષીઓની જુબાનીને નકારી કાઢવી જોઈએ નહીં સિવાય કે તબીબી પુરાવા સાક્ષીઓ દ્વારા આક્ષેપ કરવામાં આવેલી ઇજાઓની તમામ શક્યતાઓને સંપૂર્ણપણે નકારી કાઢે-ભારતીય દંડ સંહિતા, ૧૮૬૦- કલમ ૧૪૮, ૧૪૯, ૩૦૨ અને ૩૨૩. ફરિયાદી પક્ષે આક્ષેપ કર્યો હતો કે આરોપી-અપીલકર્તાઓ વી, જે અને બી બંદૂકોથી સજ્જ હતા અને કાંતા અને બાંકાથી સજ્જ બે અજાણ્યા હુમલાખોરોએ એસ પર તેના ઘરે આરોપી તરીકે હુમલો કર્યો હતો અને એસ વિરોધી શરતો પર હતા.આરોપી વીએ એસ પર ગોળીબાર કર્યો જેના પરિણામે એસ નીચે પડી ગયો. માહિતી આપનાર-પીડબ્લ્યુ-ઇ ૧ જે એસનો પુત્ર છે, પીડબ્લ્યુ-૨, પીડબ્લ્યુ-૩ અને આર, એસનો નોકર, ઘરમાં હાજર હતો અને જ્યારે તેઓ એસને બચાવવા દોડી ગયા ત્યારે જેએ એસ પર ગોળીબાર કર્યો અને પીડબ્લ્યુ-૨ પર બંદૂકની નળી વડે હુમલો કર્યો જ્યારે બીએ રેન્ડ પર ગોળીબાર કર્યો ત્યારે અજાણ્યા હુમલાખોરોએ એસ પર કાંતા અને બાંકાથી હુમલો કર્યો.એસ અને આરની હત્યા કર્યા બાદ અને પીડબ્લ્યુ-૨ની હત્યા કર્યા બાદ આરોપી અને બે અજાણ્યા લોકો ભાગી ગયા હતા.પીડબ્લ્યુ-એફ. એલ. એ એફ. આઈ. આર. દાખલ કરી હતી અને પીડબ્લ્યુ-૨ અને પીડબ્લ્યુ-૩ નજરે જોનાર

હોવાનું જણાવવામાં આવ્યું હતું, જ્યારે આરોપીઓએ એસ અને તેના સંબંધીઓએ તેમના પર હુમલો કર્યો હોવાનો આરોપ લગાવતી માહિતી પણ દાખલ કરી હતી.ટ્રાયલ કોર્ટે આરોપી-અપીલકર્તાઓને ભારતીય દંડ સંહિતા, ૧૮૬૦ની કલમ ૧૪૮,૩૦૨ અને/અથવા ૩૦૨ સાથે વાંચીને ૧૪૮ અને ૩૨૩ સાથે વાંચીને ૧૪૮ હેઠળ દોષિત ઠેરવ્યા હતા અને તેઓને આજીવન કેદની સજા સંભળાવી હતી પરંતુ અન્ય બે વ્યક્તિઓને નિર્દોષ જાહેર કર્યા હતા.ટ્રાયલ કોર્ટના ચુકાદાથી વ્યથિત, આરોપી જી તેમની દોષિતતા સામે, અને ઉચ્ચ અદાલત દ્વારા સામાન્ય ચુકાદા દ્વારા બરતરફ કરવામાં આવેલી મુક્તિની પસંદગીની અપીલ સામે રાજ્ય.તેથી આરોપી વ્યક્તિઓ દ્વારા હાલની અપીલ.અપીલકર્તાઓએ દલીલ કરી હતી કે દાવો કરવામાં આવ્યો છે તેમ ઘટનામાં પીડબ્લ્યુ-૨ ઘાયલ થયા હોવાની શંકા છે; ડૉક્ટર દ્વારા બી દ્વારા જણાવવામાં આવ્યું છે તેમ પીડબ્લ્યુ-૨ની ઈજાનો સમય ઘટનાના કથિત સમય સાથે બંધબેસતું નથી; કે ઘટનાના સ્થળે પીડબ્લ્યુ ૨ની હાજરી અંગે શંકા હતી; ઘાયલ સાક્ષી પીડબ્લ્યુ-૨નું નિવેદન ઘટનાની તારીખથી એક દિવસ પછી નોંધવામાં આવ્યું હતું જે તેના પુરાવાની પ્રામાણિકતા પર શંકા કરે છે કારણ કે તેમાં સુધારો કરવાનો સમય હતો; અને સાક્ષીઓએ નજરે જોનાર પુરાવાને અનુરૂપ તબીબી પુરાવા લાવવા માટે અદાલતમાં સુધારા કર્યા હતા જેણે કાર્યવાહીના કેસને નબળો બનાવ્યો હતો.

અરજી નામંજૂર કરતાં કોર્ટે ઠેરવ્યું કે :૧. ઉચ્ચ અદાલતે પીડબ્લ્યુ-૨ના પુરાવાને સચોટ, વિશ્વસનીય અને ભરોસાપાત્ર ગણાવ્યા છે.ઘટના સ્થળે તેની હાજરી સમજાવવામાં આવી હતી અને તેના પુરાવાને અવિશ્વસનીય અથવા કલંકિત તરીકે નકારી શકાય નહીં, કારણ કે કેટલાક કિસ્સાઓમાં તે મૃતક સાથે સહ-આરોપી હતો.આ સંજોગોમાં તેની જુબાનીના યાંત્રિક અસ્વીકારની બાંહેધરી આપતા નથી.સાવધાની સાથે મૂલ્યાંકનની જરૂર હતી, જે કરવામાં આવ્યું છે.તેના દ્વારા વર્ણવ્યા મુજબ હુમલાનો સૂત્રધાર પણ તબીબી પુરાવા દ્વારા સમર્થન આપે છે.તબીબી પુરાવા સાથે સુસંગત આંખના પુરાવા લાવવા માટે કરવામાં આવી હતી તે દલીલ સ્પષ્ટ રીતે આધાર વિનાની છે.જે પણ સ્પષ્ટતા અને નિશ્ચિતતા દ્વારા કહેવામાં આવ્યું હતું તેને સુધારો ન કહી શકાય.તેથી, એકલા પીડબ્લ્યુ-૨નો પુરાવો આરોપી અપીલકર્તાઓ પર દોષારોપણ કરવા માટે પૂરતો હતો.

[૧૦૦૧-બી, ઇ-જી]

૨. પ્રથમ માહિતી અહેવાલ ત્વરિતતા સાથે દાખલ કરવામાં આવેલ હતી. માત્ર એટલા માટે કે થોડા સમય પછી પીડબ્લ્યુ ૨ ની તપાસ કરવામાં આવી હતી, તેનું કારણ તપાસ અધિકારી દ્વારા સ્પષ્ટ રીતે સમજાવવામાં આવ્યું છે, જેમણે જણાવ્યું હતું કે પીડબ્લ્યુઆઈ દ્વારા પોલીસ સ્ટેશનમાં માહિતી દાખલ કર્યા પછી

તેમણે તેમની પૂછપરછ કરી હતી અને ત્યારબાદ તેઓ ઘટના સ્થળ માટે રવાના થયા હતા, જ્યાં તેઓ રાત્રે ૮.૪૫ વાગ્યે પહોંચ્યા હતા.

૩. જ્યાં સુધી પીડબ્લ્યુ ૨ પર ઈજાના સમયની વાત છે ત્યાં સુધી જી પીડબ્લ્યુ ૪ (ડૉક્ટર) નો અભિપ્રાય સ્પષ્ટ રીતે કાલ્પનિક છે.તેમણે પોતે કહ્યું છે કે બે થી ત્રણ કલાકનો ગાળો હોઈ શકે છે.આમ હોવાથી, સાક્ષીઓના વિશ્વસનીય પુરાવા દૂષિત થતા નથી.[૧૦૦૨-એ]

૪. જોકે પીડબ્લ્યુઆઈના પુરાવા ખાસ કરીને પીડબ્લ્યુ ૨ પરની ઈજાને સૂચવતા નથી જે કુદરતી છે.એક યુવાન વ્યક્તિ પહેલાં બે હત્યાઓ કરેલ હોઈ તેવી હકીકત રેકૉર્ડ પર આવી હતી તેનાથી આઘાતની ભાવના પેદા થવી સ્વાભાવિક છે અને એ કારણસર તેના પુરાવામાં આવા નાના ફેરફારો તેની જુબાનીને અસર કરતા નથી જે અન્યથા વિશ્વસનીય છે.[૧૦૦૨-બી-સી]

૫. જ્યાં સુધી તબીબી પુરાવા તેના બદલામાં એટલા આગળ ન જાય કે તે સાક્ષીઓ દ્વારા કથિત રીતે થતી ઈજાઓની તમામ શક્યતાઓને સંપૂર્ણપણે નકારી કાઢે, ત્યાં સુધી સાક્ષીઓની જુબાની તેની અને તબીબી પુરાવા વચ્ચેની કથિત અસંગતતાના આધારે બહાર કાઢી શકાતી નથી.[૧૦૦૨-C]

સોલંકી ચિમનભાઈ ઉકાભાઈ વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્ય, AIR (૧૯૮૩) **SC** ૪૮૪
અને યુપી રાજ્ય.કૃષ્ણ ગોપાલ અને એ. એન. આર., એ. આઈ. આર. (૧૯૮૮)
એસ. સી. ૨૧૫૪ પર આધાર રાખ્યો.

ક્રિમિનલ એપેલેટ જ્યુરિસડિક્શન:
ફોજદારી અપીલ નં.૧૨૬૨/૨૦૦૨.

સી. આર. માં અલ્હાબાદ હાઈકોર્ટના ૭.૮.૨૦૦૨ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી!.
એ. ના. ૪૯૮/૧૯૮૦.

અપીલકર્તાઓ માટે યુ. આર. લલિત, નરેશ કૌશિક, સુશ્રી શિલ્પા ચૌહાન, ડૉ.
બૈરામ સિંહ અને સુશ્રી લલિતા કૌશિક.

સામાવાળા માટે રવિ પી. મેહરોત્રા, ગર્વેશ કાબરા અને સુશ્રી દીપ્તિ આર.
મેહરોત્રા.

કોર્ટનો ચુકાદો એમણે દ્વારા આપવામાં આવેલ હતો

અરિજીત પાસાયત, ન્યાયમૂર્તિ : અપીલકર્તાઓએ અલ્હાબાદ હાઈકોર્ટ સમક્ષ તેમની દોષિતતાને નિષ્ફળ પડકારતા આ અપીલ દાખલ કરી છે.

તેઓ અને અન્ય બે, એટલે કે મહેશ અને ભાન ચંદે ભારતીય દંડ સંહિતા, ૧૮૬૦ (ટૂંકમાં 'આઈ. પી. સી.') ની કલમ ૧૪૮,૩૦૨,૧૪૯ અને ૩૦૭,૧૪૯ સાથે વાંચીને દંડનીય ગુના માટે સુનાવણીનો સામનો કરવો પડ્યો હતો.ટ્રાયલ કોર્ટે મહેશ અને ભાન ચંદને તમામ આરોપોમાંથી મુક્ત કર્યા હતા, પરંતુ વર્તમાન અપીલકર્તાઓને દોષિત ઠેરવ્યા હતા.જ્યાં સુધી આરોપી જય કરણ અને બાબુનો સંબંધ છે, તેઓ કલમ ૧૪૮,૩૦૨ સાથે વાંચીને ૧૪૯ અને કલમ ૩૨૩ સાથે વાંચીને ૧૪૯ આઈ. પી. સી. અને આરોપી વીર ભદ્રને કલમ ૧૪૮,૩૦૨ સાથે વાંચીને ૧૪૯ અને કલમ ૩૨૩ સાથે વાંચીને ૧૪૯ આઈ. પી. સી. હેઠળ દોષિત ઠેરવવામાં આવ્યા હતા. દરેકને આઈ. પી. સી. ની કલમ ૧૪૯ સાથે વાંચી શકાય તેવા ગુનાઓ માટે આજીવન કેદની સજા ફટકારવામાં આવી હતી અને આઈ. પી. સી. ની કલમ ૧૪૮ અને ૩૨૩ સાથે વાંચી શકાય તેવા ગુના માટે અનુક્રમે બે વર્ષ અને છ મહિનાની સજા ફટકારવામાં આવી હતી.

દોષિત ઠરેલા આરોપીઓએ તેમની સજા સામે અપીલ કરવાનું પસંદ કર્યું હતું, જ્યારે રાજ્યએ નિર્દોષ જાહેર કરવાના નિર્ણય સામે અપીલ કરવાનું પસંદ કર્યું

હતું.સામાન્ય તથ્યાત્મક માળખાને ધ્યાનમાં રાખીને બંને અપીલની એકસાથે સુનાવણી કરવામાં આવી હતી અને વિવાદિત ચુકાદા દ્વારા તેનો નિકાલ કરવામાં આવ્યો હતો.

સુનાવણી દરમિયાન જે કાર્યવાહીનો કેસ સામે આવ્યો છે તે નીચે મુજબ છે:

માહિતી આપનાર અશોક કુમાર સિંહ (પીડબ્લ્યુ-૧) સૂર્ય પ્રકાશ સિંહ (ત્યારબાદ 'મૃતક' તરીકે ઓળખાય છે) નો પુત્ર છે.ઘટના સમયે બાતમીદાર, મૃત સૂર્ય પ્રકાશ સિંહ અને અન્ય મૃત રામ લાલ, ધાયલ રામચંદ્ર સિંહ (પીડબ્લ્યુ-૨) અને અપીલકર્તા જય કરણ, વીર ભદ્રા અને બાબુ સિધૌલી જિલ્લા સીતાપુર પોલીસ સ્ટેશનની હદમાં આવેલા અલાઈપુર ગામમાં રહેતા હતા.અપીલકર્તા વીર ભદ્રા અને જય કરણ સાચા ભાઈઓ છે અને અપીલકર્તા બાબુ તેમના મામાનો પુત્ર છે.એક તરફ વીર ભદ્રા અને જય કરણ અને બીજી તરફ મૃત સૂર્ય પ્રકાશ સિંહ વચ્ચે દુશ્મનાવટ હતી.આ ઘટનાના થોડા મહિના પહેલા વીર ભદ્રા, જય કરણ, તેમના ભાઈ પ્યારે લાલ અને એક સંબંધીએ સૂર્ય પ્રકાશ સિંહ પર પિસ્તોલ અને ભાલાથી હુમલો કર્યો હતો.ઈજાગ્રસ્ત થયેલા સૂર્ય પ્રકાશ સિંહે મહેશ, વીર ભદ્રા અને તેના અન્ય લોકો સામે એફઆઈઆર દાખલ કરી હતી.

ઘટનાની તારીખે એટલે કે ૧૭.૧૨.૧૯૭૮ સાંજે લગભગ ૪ વાગ્યે મૃત સૂર્ય પ્રકાશ સિંહ તેમના ઘરના દરવાજાથી થોડા અંતરે આવેલા તેમના આંગણામાં એક ખાટલા પર બેઠા હતા. તેમના નોકર મૃત રામલાલ ઉપરોક્ત આંગણાની ઉત્તરે આવેલા ખેતરમાં બટાટાના પાકની નીંદણ કરી રહ્યા હતા.માહિતી આપનાર અશોક કુમાર સિંહ (પીડબ્લ્યુ-૧), રામચંદ્ર સિંહ (પીડબ્લ્યુ-૨), વિશ્વનાથ શુક્લા અને નરેન્દ્ર સિંહ (પીડબ્લ્યુ-૩) તેમના ઘરના દરવાજા પાસે બેઠા હતા.અચાનક, અપીલકર્તાઓ વીર ભદ્રા, જય કરણ અને બાબુ બંદૂક સાથે બે અજાણ્યા વ્યક્તિઓ સાથે આવ્યા, જેમાંથી એક કાંતા સાથે અને બીજો બાંકા સાથે આવ્યો હતો.તરત જ, અપીલકર્તા વીર ભદ્રાએ મૃત સૂર્ય પ્રકાશ સિંહ પર ગોળીબાર કર્યો, જેના પરિણામે તે નીચે પડી ગયો.જ્યારે માહિતી આપનાર અશોક કુમાર સિંહ (પીડબ્લ્યુ ૧), મૃતક રામલાલ અને અન્ય લોકો મૃતક સૂર્ય પ્રકાશ સિંહને બચાવવા દોડી ગયા, ત્યારે અપીલકર્તાઓ જય કરણ અને બાબુએ ગોળીબાર કર્યો; પહેલું સૂર્ય પ્રકાશ સિંહ પર અને બીજું રામલાલ પર. જય કરણે રામચંદ્ર સિંહ (પીડબ્લ્યુ ૨) પર પણ બંદૂકની નળી વડે હુમલો કર્યો હતો.બે અજાણ્યા લોકોએ સૂર્ય પ્રકાશ સિંહ પર કાંતા અને બાંકાથી હુમલો કર્યો હતો.સૂર્ય પ્રકાશ સિંહ અને રામલાલની હત્યા કર્યા બાદ અને રામચંદ્રને ઈજા પહોંચાડ્યા બાદ અપીલકર્તાઓ અને અજાણ્યા લોકો ભાગી ગયા હતા.

પ્રથમ માહિતી અહેવાલ અશોક કુમાર સિંહ (પીડબ્લ્યુ ૧) દ્વારા દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો.અન્ય બે રામચંદ્ર સિંહ (પીડબ્લ્યુ ૨) અને નરેન્દ્ર સિંહ (પીડબ્લ્યુ ૩) આ ઘટનાના નજરે જોનારા સાક્ષી હોવાનું કહેવાય છે.તપાસ હાથ ધરવામાં આવી હતી અને તે પૂર્ણ થયા બાદ આરોપપત્ર રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું.એ નોંધવું જોઈએ કે આરોપી વ્યક્તિઓએ પોલીસમાં માહિતી પણ નોંધાવી હતી કે મૃતક સૂર્ય પ્રકાશ સિંહ અને તેના સંબંધીઓએ કેટલાક આરોપી વ્યક્તિઓ પર હુમલો કર્યો હતો.સુનાવણી દરમિયાન, તેઓએ આરોપોને નકારી કાઢ્યા હતા અને દાવો કર્યો હતો કે તેમને ખોટી રીતે ફસાવવામાં આવ્યા હતા.

ફરિયાદી પક્ષનું નિવેદન આગળ વધારવા માટે સોળ સાક્ષીઓની તપાસ કરવામાં આવી હતી.તેમાંથી ત્રણ એટલે કે પીડબ્લ્યુ ૧,૨ અને ૩ પ્રત્યક્ષદર્શી હોવાનો દાવો કરવામાં આવ્યો હતો.આરોપી ભાન ચંદ અને મહેશે એક સાક્ષીની પૂછપરછ કરી હતી.અન્ય કોઈ મૌખિક પુરાવા કોઈ પણ આરોપી દ્વારા રજૂ કરવામાં આવ્યા ન હતા.ફરિયાદી પક્ષના સાક્ષીઓ, ખાસ કરીને ઈજાગ્રસ્ત સાક્ષી અને અન્ય પ્રત્યક્ષદર્શીઓના પુરાવા પર આધાર રાખીને, વર્તમાન અપીલકર્તા આરોપી વ્યક્તિઓને દોષિત ઠેરવવામાં આવ્યા હતા, દોષિત ઠેરવવામાં આવ્યા હતા અને અગાઉ નોંધ્યા મુજબ સજા ફટકારવામાં આવી હતી.આરોપી દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલી નિર્દોષતાની અરજી છિદ્રોથી ભરેલી હોવાનું માનવામાં આવ્યું હતું અને ઉપર સૂચવ્યા મુજબ દોષિત ઠેરવવામાં આવ્યો હતો અને આપવામાં આવેલી

સજાની પુષ્ટિ થઈ હતી.રાજ્ય દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલને યોગ્ય ગણવામાં આવી ન હતી અને તેને ફગાવી દેવામાં આવી હતી.

અપીલકર્તાઓના વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે દાવો કરવામાં આવ્યો છે તેમ આ ઘટનામાં પીડબ્લ્યુ ર ધાયલ થયો હતો કે કેમ તે શંકાસ્પદ છે.ટ્રાયલ કોર્ટ અને હાઈકોર્ટે એ હકીકત તરફ ધ્યાન આપ્યું નથી કે આરોપી અને મૃતક સૂર્ય પ્રકાશ સિંહ વચ્ચેની સ્વીકૃત દુશ્મનાવટને ધ્યાનમાં રાખીને, કહેવાતા સાક્ષીઓના પુરાવા પર કાર્યવાહી થવી જોઈએ નહીં.આંખના પુરાવાને અનુરૂપ તબીબી પુરાવા લાવવા માટે અદાલતમાં સાક્ષીઓ દ્વારા સુધારા કરવામાં આવ્યા હતા.તે પોતે જ તબીબી પુરાવાઓની પ્રામાણિકતાને લાગુ પડતી નથી.ભૌતિક મુદ્દાઓ પર સુધારા કરવામાં આવ્યા હોવાથી, નીચેની અદાલતોએ એવું માનવું ન જોઈએ કે તબીબી પુરાવા મૌખિક પુરાવા સાથે સુસંગત હતા.કહેવાતા ઇજાગ્રસ્ત સાક્ષી (પીડબ્લ્યુ ર) નું નિવેદન બપોરે એક દિવસ પછી નોંધવામાં આવ્યું હતું.તેમને કેટલીક નાની ઇજાઓ થઈ હતી અને એક દિવસ માટે બિન-તપાસ તેમના પુરાવાની પ્રામાણિકતા પર ગંભીર શંકા કરે છે.તપાસ અધિકારીએ વિલંબિત તપાસને સમજાવવા માટે જણાવ્યું હતું કે સાક્ષી ચક્રિત અવસ્થામાં હતો; પરંતુ ધાયલ એવું નથી કહેતો, અને આ એક લંગડા સમજૂતી સિવાય બીજું કંઈ નથી.ઘટના સ્થળે તેના અચાનક દેખાવને કારણે પીડબ્લ્યુ ર ની હાજરી અંગે ગંભીર શંકા છે. તેમણે જણાવ્યું હતું કે તેઓ મદનલાલના ઘરે અને પછી મૃત સૂર્ય

પ્રકાશ સિંહના ઘરે આવ્યા હતા.જોકે, ઘટનાની કથિત તારીખે તેમને તબીબી તપાસ માટે મોકલવામાં આવ્યા હતા, પરંતુ બીજા દિવસે તેમનું નિવેદન નોંધવામાં આવ્યું હતું અને તેમાં સુધારો કરવા માટે પૂરતો સમય હતો.જોકે તપાસ દરમિયાનના નિવેદનમાં એવું કહેવામાં આવ્યું ન હતું કે સૂર્ય પ્રકાશ સિંહ આરોપીઓને જોઈને ઊભો થયો હતો, એવું કોર્ટમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું.તે કુશળતાપૂર્વક કરવામાં આવ્યું હતું કારણ કે તેના શરીર પર જોવા મળતી ઈજાઓ ત્યારે જ શક્ય હતી જ્યારે તે ઊભો હોય.તેનો ઉદ્દેશ તબીબી પુરાવાઓની સમકક્ષ આંખના પુરાવા લાવવાનો હતો.આ સુધારાઓની નીચેની અદાલતો દ્વારા નોંધ લેવી જોઈતી હતી જેથી ફરિયાદી પક્ષને સંવેદનશીલ બનાવી શકાય.એફ. આઈ. આર. માં બંદૂકની નળી દ્વારા હુમલાનો કોઈ ઉદ્દેખ નહોતો.પીડબ્લ્યુ ૨ લગભગ ૩૫ વર્ષ સુધી મૃતકના ઘરે રહ્યો હતો અને તેની સાથે તેની મિત્રતા હતી.ડૉક્ટર દ્વારા જણાવ્યા મુજબ ઈજાનો સમય ઘટનાના કથિત સમય સાથે બંધબેસતું નથી.સાક્ષીઓની પ્રતિક્રિયા સૌથી વધુ અકુદરતી હતી જ્યારે તેમના દાવાની પૃષ્ઠભૂમિમાં ધ્યાનમાં લેવામાં આવે કે તેઓ સાક્ષી હતા અને જ્યારે તેમની સાથે નજીકથી સંબંધિત અને મૈત્રીપૂર્ણ જાણીતા વ્યક્તિ પર હુમલો કરવામાં આવી રહ્યો હતો; તેમની પ્રતિક્રિયા ચોક્કસપણે અલગ હોત.ફરિયાદી પક્ષે માત્ર આઈ. પી. સી. ની કલમ ૧૪૮ લાગુ કરવાના હેતુથી અન્ય બે વ્યક્તિઓની હાજરી રજૂ કરવાનો પ્રયાસ કર્યો છે અને બે વ્યક્તિઓને નિર્દોષ જાહેર કરવાથી સ્પષ્ટપણે દર્શાવે છે કે ફરિયાદી પક્ષનું સંસ્કરણ કેટલું અપ્રમાણિક છે.માત્ર એટલા માટે કે

દાવો કરવામાં આવ્યો હતો તેમ તરત જ એફ. આઈ. આર. દાખલ કરવામાં આવી હતી, તે સ્વીકૃત દુશ્મનાવટને કારણે કાર્યવાહીના કેસને મજબૂત કરતું નથી. પીડબ્લ્યુ-૩ના પુરાવાને વિશ્વસનીય ગણવામાં આવ્યા નથી તે હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને, તે સ્પષ્ટ છે કે ફરિયાદી પક્ષ અદાલતમાં સ્વચ્છ હાથ સાથે આવ્યો નથી.

જવાબમાં, રાજ્યના વિજ્ઞાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે ટ્રાયલ કોર્ટ અને હાઈકોર્ટ દ્વારા કોઈપણ હસ્તક્ષેપની બાંધધરી આપવા માટે તારણોમાં કોઈ નબળાઈ નથી. આરોપી અને મૃતક દુશ્મનીભર્યા શબ્દોમાં હતા અને સાક્ષીઓ કાં તો સંબંધીઓ હતા અથવા મૃતક-સૂર્ય પ્રકાશ સિંહના પરિચિત હતા તે હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને પુરાવાઓનું ખૂબ વિગતવાર અને ખૂબ કાળજી અને સાવધાની સાથે વિશ્લેષણ કરવામાં આવ્યું છે. પીડબ્લ્યુ રની હાજરી અંગે કોઈ શંકા નથી કે જે ધાયલ સાક્ષી હતા અને આરોપી અપીલકર્તાઓ દ્વારા રજૂ કરાયેલ કાલ્પનિક દશ્યમાં ઊભા રહેવા માટે કોઈ પગ નથી. ડૉક્ટર (પીડબ્લ્યુ ૪) એ ઈજાના સમય વિશે સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું છે અને તે ઘટના સમયે તેને ઈજા થઈ હોવાની શક્યતાને નકારી કાઢે છે.

ઉચ્ચ અદાલતે પીડબ્લ્યુ-૨ના પુરાવાને સચોટ, વિશ્વસનીય અને ભરોસાપાત્ર ગણાવ્યા છે. તેમના પુરાવા દર્શાવે છે કે ઘટનાની તારીખે તેઓ એ. કે. સિંહ

(પીડબ્લ્યુ-૧) અને નરેન્દ્ર સિંહ (પીડબ્લ્યુ-૩) અને એક વિશ્વનાથ (તપાસ ન કરાયેલ) સાથે મૃતકના દરવાજા પાસે બેઠા હતા.તે સમયે રામલાલ મૃતક-સૂર્ય પ્રકાશ સિંહના ઘરની નજીકના ખેતરમાં વાવેલા બટાટાના પાકની નીંદણ કરી રહ્યા હતા, જે ખાટલા પર બેસીને અખબાર વાંચી રહ્યા હતા.આ સમયે, બંદૂકોથી સજ્જ ત્રણ આરોપી અપીલકર્તાઓ અને વિવિધ હથિયારોથી સજ્જ બે અજાણ્યા વ્યક્તિઓ સ્થળ પર આવ્યા હતા.વીર ભદ્રએ સૂર્ય પ્રકાશ સિંહ પર ગોળી ચલાવી અને ત્યારબાદ જય કરણ અને બાબુએ ગોળી ચલાવી; જે બે મૃત વ્યક્તિઓને વાગી હતી.ત્યારબાદ, આરોપી જય કરણે રામચંદ્ર સિંહ (પીડબ્લ્યુ ૨) પર બંદૂકની નળીથી હુમલો કર્યો અને તે અજાણ્યા વ્યક્તિઓએ મૃતક સૂર્ય પ્રકાશ સિંહ પર કાંતા અને બાંકાથી પણ હુમલો કર્યો.ત્યારબાદ આરોપીઓ નાસી છૂટ્યા હતા.

તેમના પુરાવાઓને સંપૂર્ણ રીતે ધ્યાનમાં લીધા પછી, ઉચ્ચ અદાલતે પુરાવાઓને સ્પષ્ટ રીતે સાચા અને વિશ્વસનીય ગણાવ્યા હતા.તેમની હાજરીને શંકાસ્પદ બતાવવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો હોવા છતાં, અમને અરજી સ્વીકારવાનું કોઈ કારણ દેખાતું નથી.ઘટના સ્થળે તેમની હાજરી સમજાવવામાં આવી હતી અને તેમના પુરાવાને અવિશ્વસનીય અથવા દૂષિત તરીકે નકારી શકાય નહીં, કારણ કે કેટલાક કિસ્સાઓમાં તેઓ મૃતક સૂર્ય પ્રકાશ સિંહ સાથે સહ-આરોપી હતા.આ સંજોગો તેની જુબાનીના યાંત્રિક અસ્વીકારની બાંહેધરી આપતા નથી.સાવધાની

સાથે મૂલ્યાંકનની જરૂર હતી, જે કરવામાં આવ્યું છે.તેમના દ્વારા વર્ણવવામાં આવેલી હુમલાની રીત પણ તબીબી પુરાવા દ્વારા સમર્થન આપે છે.તબીબી પુરાવાને અનુરૂપ આંખના પુરાવા લાવવા માટે સુધારા કરવામાં આવ્યા હોવાની દલીલ સ્પષ્ટ રીતે તથ્ય વગરની છે.અમે પુરાવા વાંચ્યા છે અને જાણવા મળ્યું છે કે જે પણ સ્પષ્ટતા અને નિશ્ચિતતા દ્વારા કહેવામાં આવ્યું હતું તેને સુધારો ન કહી શકાય.તેથી, એકલા પીડબ્લ્યુ ૨ નો પુરાવો આરોપી અપીલકર્તાઓ પર દોષિત ઠેરવવા માટે પૂરતો હતો.પરંતુ, તેમાં PW ૧, માહિતી આપનારનો પુરાવો ઉમેરવામાં આવ્યો છે, જે ફરિયાદી પક્ષને વધુ મજબૂત બનાવે છે.પ્રથમ માહિતી અહેવાલ ત્વરિતતા સાથે દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો.માત્ર એટલા માટે કે થોડા સમય પછી પીડબ્લ્યુ ૨ ની તપાસ કરવામાં આવી હતી, તેનું કારણ તપાસ અધિકારી દ્વારા સ્પષ્ટ રીતે સમજાવવામાં આવ્યું છે, જેમણે જણાવ્યું હતું કે પીડબ્લ્યુ ૧ દ્વારા પોલીસ સ્ટેશનમાં માહિતી દાખલ કર્યા પછી તેમણે તેમની પૂછપરછ કરી હતી અને ત્યારબાદ તેઓ ઘટના સ્થળે રવાના થયા હતા, જ્યાં સુધી પીડબ્લ્યુ ૨ પર ઈજાના સમયની વાત છે, ત્યાં સુધી પીડબ્લ્યુ ૪ (ડૉક્ટર) નો અભિપ્રાય સ્પષ્ટ રીતે કાલ્પનિક છે.તેમણે પોતે કહ્યું છે કે બેથી ત્રણ કલાકનો ગાળો હોઈ શકે છે.આમ હોવાથી, સાક્ષીઓના વિશ્વસનીય પુરાવા દૂષિત થતા નથી.

ઈજાના અંદાજિત સમય પર ખૂબ ભાર મૂકવામાં આવ્યો હતો.તે કોઈ પણ રીતે PW રના પુરાવાની વિશ્વસનીયતાને અસર કરતું નથી.જો કે પીડબ્લ્યુ ૧ નો પુરાવો ખાસ કરીને પીડબ્લ્યુ ૨ પરની ઈજાને સૂચવતો નથી જે કુદરતી છે.એક યુવાન વ્યક્તિ પહેલાં બે હત્યાઓ કરવામાં આવી હતી અને આઘાતની ભાવના પેદા કરવી સ્વાભાવિક છે અને તેના પુરાવામાં નાના ફેરફારો તેની જુબાનીને અસર કરતા નથી જે અન્યથા વિશ્વસનીય છે.જ્યાં સુધી તબીબી પુરાવા તેના બદલામાં એટલા આગળ ન જાય કે તે સાક્ષીઓ દ્વારા કથિત રીતે થતી ઈજાઓની તમામ શક્યતાઓને સંપૂર્ણપણે નકારી કાઢે, ત્યાં સુધી સાક્ષીઓની જુબાની તેની અને તબીબી પુરાવા વચ્ચેની કથિત અસંગતતાના આધારે બહાર કાઢી શકાતી નથી.(સોલંકી ચિમનભાઈ ઉકાભાઈ વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્ય (AIR ૧૯૮૩ SC ૪૮૪) જુઓ.આવી જ અસરનો નિર્ણય યુ. પી. રાજ્ય વિ.કૃષ્ણ ગોપાલ અને અબ્ર. (AIR ૧૯૮૮ SC ૨૧૫૪).

તે સ્થિતિ હોવાથી, ઉચ્ચ અદાલત તેની સમક્ષ આરોપી અપીલકર્તાઓ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલને ફગાવી દેવાનું વાજબી હતું.આપણને અલગ દ્રષ્ટિકોણ અપનાવવાનું કોઈ કારણ દેખાતું નથી.અરજી ફગાવી દેવામાં આવે છે.

અપીલ ફગાવી દેવામાં આવે છે.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: *The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.*